

KULTUR

Kommentarer

Borte er vyene om et moderne, demokratisk Afghanistan.

Les **Per Kristian Haugen** side 3

Sol Kjøk bor i New York på sekstende året. Sykkelen er med, om det så er på T-banen ut til Brooklyn. – I utgangspunktet hadde jeg ikke tenkt å drive galleri, men det er flott å kunne gi eksponering for kolleger fra Norge, sier Kjøk. FOTO: KAJA KORSVOLD

Trekker norsk kunst til New York

Kunstneren Sol Kjøk er blitt svært populær etter at hun nylig startet galleri for norske kunstnere i New York. Hver dag sykler hun fra Brooklyn der hun bor, inn til Manhattan der galleriet ligger. – Jeg har tatt en stor sjanse med dette prosjektet, men så langt har det gått bra, sier Kjøk.

Side 6 og 7

HELGENS STORE SNAKKIS

NRK2 er i skuddet som aldri før. Hele landet følger Hurtigrutens ferd nordover, og folk tvirtrer og chatter på kryss og tvers. Helgens oppmerksomhet for verdens lengste TV-program har overgått NRKs drømmer. I dag kommer nye seertall.

Side 8

TØFFE TAK VED OSLO NYE TEATER

Oppsigelser ute-lukkes ikke ved Oslo Nye Teater. Den vanskelige økonomiske situasjonen har forverret seg. Hittil har teatret prøvd å verne kunstnerne, men det ser vanskelig ut nå. Teaterledelsen frykter i verste fall for hele teatrets eksistens.

Side 9

Kronikk DE NYE KRIGERNE

Roboter brukes i større grad til å drepe. Hvordan vil ny robotteknologi påvirke morgendagens kriger og konflikter? spør kronikkforfatter Kristin Sandvik.

Side 4

Si iD

VENNER FOR NÅ – ELLER ALLTID?

Når vi sier «vi skal være venner for alltid» til hverandre, så betyr det sjelden nettopp det. Les innlegget til Lovise (17). Side 20

Løterhytten
på Dronningberget
Søndagskafé og selskapslokale
www.gjestestuer.no

- NRK lager ikke radio på tomgang

- Hallo på Marienlyst, radiosjef Marius Lillelien. Igjen får P1-lytterne en hel sommer med plater og pludder hver formiddag, fordi lokalsendingene går ut. I fjor skyldte dere på utgiftene til den internasjonale Melodi Grand Prix-finalen. Hva skjer i år?

- Bakgrunnen er at programmet *Min sommer*, som sendes mandag til fredag, ble usedvanlig vellykket. Det fikk like mange lyttere som selveste *Reiseradioen*. Lyttertall er på ingen måte det eneste saliggjørende for oss, men også i år må vi ta noen kreative grep for å komme i mål med budsjettene. Nå lager vi noe lytterne likte veldig godt sist, samtidig som vi tilpasser oss lisensinntekter som er litt lavere enn det NRK har bedt om.

- To timer plateprat i stedet for distriktsstoff: Statskanalen besyldes for å lage radio på tomgang?

- Jeg er helt uenig. Musikk er en viktig del av samfunnsoppdraget. P1 er norsk radios suverent største formidler av norsk musikk, og musikk i seg selv er en av de viktigste grunnene til at folk hører på radioen. Samtidig handler programtilbudet om langt mer

Sjef for norsk statsradio: Marius Lillelien. FOTO: TRYGVE INDRELIID

enn musikk, samlet sett.

- I Oslo og Akershus forsvinner blant annet dybdesamtalene i «Lang lunsj». Om ettermiddagen har pludreprogrammet *Kamfer* permanent overtatt for Dagsnytt. Hva sier radiosjefen til lisensbetalere som synes at P1 blir stadig mer innholdsløs?

- NRKs radiokanaler vil alltid handle om å formidle mye mer enn musikk. Vi er stolte av vår rolle som musikkformidler, men kommer ikke til å bli noe mindre opptatt av at radio skal være noe mer enn musikk fremover. STURLE SCHOLZ NÆRO

I dag lanseres karikaturboken på norsk

■ *Taushetens tyranni* kommer i dag ut på norsk. Boken er skrevet av Jyllands-Postens kultur- og debattredaktør

Flemming Rose og viser en faksimile fra avisen med de 12 Muhammedkarikaturene som i 2005 førte til store demonstrasjoner og terrorhandlinger. Boken kom ut i Danmark i september i fjor, på femårsdagen for publiseringen av tegningene.

Ifølge VG har Cappelen Damd det siste året iverksatt flere sikkerhetstiltak, blant annet hemmelige alarmer i bygningen, og overvåkingskame-

raer. Forlaget benekter at tiltakene er gjort i forbindelse med boklanseringen.

I et intervju med Aftenpostens kulturredaktør, Knut-Olav Amås, i april i fjor, fortalte Flemming Rose at han bor på hemmelig adresse og er umulig å finne via normale kanaler. På spørsmål om hva han er mest skuffet over å ha opplevd etter at karikaturene ble trykket, svarer han:

- At så mange i Vesten har vært parat til å gi slipp på yttings- og religionsfriheten, og at selv politikere og opinionssledere mangler innsikt i frihetskampene Vesten har vært gjennom. Det er rystende.

Les intervju med Flemming Rose og kommentar på aftenposten.no/kultur og aftenposten.no/meninger.

Dugnads-Norge

Borettslagenes vårdugnader er antagelig overstått, så dagens spalte er et historisk tilbakeblikk. Det er jo også sjelden at spalten befatter seg med fremtiden; den vet vi vanlige mennesker like lite om som fremtidsforskerne, og dermed er det meste sagt. I håp om å få bedagelige nordmenn med på dugnad, må borettslag friste med belønning, gjerne i form av trakterement. Dette borettslaget var litt uheldig med kammabruken. Det lokket med at «det vil bli servert et lite gastronomisk måltid etter avsluttet innsats».

Nå kan det jo tenkes at dette var skrevet med omhu og språklig innsikt av en ærlig og matkyndig person som har sitt daglige virke i reklamebransjen. Vi har hørt at de skal finnes. Men «et lite, gastronomisk måltid» er

Språket vårt

PER EGIL HEGGE

noe helt annet enn «et lite gastronomisk måltid». Det første er lite, men svært godt, det andre er neppe verdt de helt store anstrengelser med spade og/eller rive. Slik blir det, og det bare av den ytterst enkle grunn at kommaet forvandler ordet «lite» fra å være et adverb til å bli et adjektiv. Mer skal altså ikke til for de fire bokstaver skyves over i en annen ordklasse, og setningen får en helt annen betydning.

per.egil.hegge@aftenposten.no

Norges mest populære galleri er i New York

Kunstneres drømmegalleri ligger i East Village

Et lite stykke Norge på Manhattan. Galleriet heter .NO og er et nytt visningssted for norske kunstnere i New York.

KAJA KORSVOLD

New York

- Det bare drøsser inn med forespørsler fra folk som vil vise seg her.

Hun ser sprek ut, Sol Kjøk. Er bustete på håret, har syklet inn fra Brooklyn til den travle gaten på Manhattan. Det gjør hun hver dag, uansett vær. Må gre seg for Aftenposten får ta første bilde. Billedkunstneren som flyttet fra Valdres da hun var 18, er fryktelig travel. I løpet av det siste halvåret er hun blitt gallerist. En veldig populær sådan. Hele Kunst-Norge vil gjerne til New York og stille ut, kan det se ut som.

- Jeg får dusinvis av søknader fra kunstnere over hele verden hver dag. Det er litt trist at jeg ikke rekker å svare. Fint at jeg får denne anledningen til å fortelle norske kunstnere gjennom Aftenposten og beklage at jeg ikke kan svare tilbake til alle som melder seg.

Rimelig, inntil videre. Langs Houston Street, i de tidligere så fattige innvandrerstrokene i East Village ligger .NO. Fremdeles er det litt rufsete og ujløst her. Snart blir det nok hot som de gamle industristrokene i Chelsea og Meatpacking District på vestsiden av Manhattan. Da flytter designerbutikkene inn og kaffebaren i kjelleren blir en dyr restaurant og galleriet kan fort bli en designbutikk.

Men inntil videre har Sol Kjøk, gjennom en italiensk eiendomsmagnat hun kjenner, fått leie lokalene som tidligere har huset en synagoge og vært åsted for Karen Finleys radikale performancekunst.

Støtte til prosjektet har hun fått fra Office for Contemporary Art, Bildende Kunstneres Hjelpefond, Stiftelsen Thomas Fearnley, Heddy og Nils Astrup og det norske generalkonsulatet i New York.

- Det er et veldig bra galleristrok. Mer enn 70 gallerier på Lower East Side og vi blir del av kunsttrundurer for bildeende og turister. Så hver tredje torsdag og siste søndag hver måned bare strømmer det på med nytt publikum.

I utgangspunktet hadde ikke Sol Kjøk tenkt å drive galleri.

.NO

- a nonprofit gallery

Galleri i New York som drives av norske Sol Kjøk.

Presenterer norske samtidskunstnere.

Åpnet 4. februar 2011.

Har fra 19. mai til 17. juni sin fjerde utstilling med kunstnerne Jannicke Låker, Anna Christine Lorenzen, Vanna Bowles og Ellen Bang.

Skal fra høsten ha et samarbeid med Galleri Ramsfjord i Oslo.

Hjemmeside: <http://www.no-in-nyc.org/>

Sol Kjøk

Født 16. mars

Lillehammer. Bor i New York.

Billedkunstner, utdannet ved Parsons School for Design i New York.

Debuterte i 1985 og har siden deltatt på mer enn 60 separat- og gruppeutstillinger i USA, Norge, Frankrike, Colombia og Tyskland.

Aftenposten fakta

- Men da jeg fikk tilbudet om dette lokalet, tenkte jeg bare at jeg må slå til. I første omgang tenkte jeg at det var en god idé å gi eksponering til kolleger i Norge som gjerne vil vise seg. Kunstneren her i New York viste seg også å være interessert. Så hittil har det vært noen herfra også, som Frank Brunner, Anki King, Rune Olsen, André von Morisse.

I lysloypa. - Vi er midt i lysloypa for kunstpublikum på Lower East Side. Vi ligger vegg i vegg med galleriet Participant, som er

veldig anerkjent. Hver siste søndag i måneden arrangeres det gallerirunder. En guide tar med seg folk rundt til en rekke gallerier i området. Og hver tredje torsdag er alle galleriene åpne fra seks til ni. Vi er med på begge begehvenhetene, på den måten får vi ikke inn bare de gallerigjestene som vet om oss.

Spesialdialekt. Sol Kjøk snakker en ubestemmelig blandingsdialekt, noe lillehamring ispedd uttrykk fra Valdres. Mye er i behold, tatt i betraktning av at hun forlot Norge etter videregående, for over 20 år siden.

- Dialekten er en personlig spesialblanding. Jeg er født på Lillehammer, bodde i Valdres fra fjerde klasse til etter videregående, siden har jeg ikke bodd i Norge.

New York er blitt Sol Kjøks by. Hun bor her på femtende året. Brooklyn er stedet, det vil si at East River må forseres i tunnel eller over bro. Der bor «alle» kunstnerne i New York, ifølge Kjøk. Der er det nemlig betraktelig billigere å bo, og det er mulig å finne gamle fabrikkbygninger som kan bli atelier og bolig i ett. Greenpoint heter stedet hun fant sin gamle fabrikkbygning, der hun har samboerskap med flere kunstnere, atelier og takterrasse.

Fra atelieret designer Sol Kjøk sine egne klær og smykker, beklektet med kunsten hennes, der hun benytter seg av menneskekroppen og symboler. Hun er utdannet både litteraturviter, kunsthistoriker og billedkunstner. Masterutdannelsen i kunst har hun fra Parsons School of Design i New York. Hun viser oss store malerier der mennesker, muskler og farger dominerer hjemme på atelieret. Kles- og smykkeproduksjonen er hobby, og lages bare for eget bruk.

Alltid i bevegelse. - Jeg lever av å selge kunsten min og å skrive om kunst. Innimellom får jeg stipender. Her finnes det ikke støtteordninger og New York er super, men krevende. Alt er dyrt og man må være på bena hele tiden. Å få unger lar seg ikke gjøre, med mindre man er veldig rik.

- Men du jobber ikke på bar lenger?

- Nei, ikke nå lenger. Jeg har bodd både i Paris, Wien og Colombia. Men først da jeg kom hit tenkte jeg at her kan jeg plante flagget mitt. Følelsen av å være hjemme har aldri vært så sterk som her.

kaja.korsvold@aftenposten.no

Sol Kjøk driver selv galleriet på Manhattan. Og opplegget er ambisiøst, det blir mange utstillinger i løpet av et år.

FOTO: KAJA KORSVOLD

Galleriet .NO ligger fint til på Houston Street i East Village.

FOTO: GALLERI .NO

Arrangerer egen høstutstilling

I september får New York sin variant av den norske Høstutstillingen.

– Det blir en kollektivutstilling juryert av fagkomité. Fri innsendelse er blitt utlyst via en rekke norske kunstnerorganisasjoner, og bidragene strømmer inn i disse dager sier Kjøk.

Klart program. Selv om den fremtidige finansieringen av galleriet fortsatt er uavklart, har Sol Kjøk lagt opp utstillingsprogram for .NO for resten av året. I oktober og november følger en visning av billedkunst bygget opp rundt et interaktivt performance- /dansenestykke av Stiftelsen Kompani iRo. Temaet for dette gjestespelet er maktrelasjoner, og kurator Thale Fastvold og Kjøk skal sammen velge ut billedkunstverk som kan inngå i dialog med det tidsbaserte stykket. For desember planlegges en utveksling med Galleri Ramfjord i Oslo: Noen av kunstnerne tilknyttet dette galleriet vil bli vist på .NO, mens det i Oslo i Galleri Ramfjord blir utstilling av et utvalg av de norske kunstnerne basert i New York.

– Mange av de norske kollegene mine som bor fast her i byen, flyttet tidlig ut og har hatt hele sin kunstneriske virksomhet i utlandet. De er derfor lite kjent i Norge, og for denne gruppen kan .NOs virksomhet også ha betydning for å få vist hva i de står for i gamlelandet, sier Kjøk.

Solgte bilde. Styreleder i Tegnerforbundet, Hanne Lydia O. Kristoffersen, som deltok på utstillingen Red i .NO i våres, sier at galleriet er et bra prosjekt.

– Galleriet er blitt en døråpner til New York for mange norske kunstnere. Kjøk har allerede invitert mange norske kunstnere gjennom fire utstillingsperioder. Det er en unik mulighet, sier Kristoffersen.

Hvordan opplevde du selv å stille ut der?

– Det var spennende. Galleriet ligger i et hot område. Det kom folk på åpningen som representerer flere miljøer og det var fint å få tilbakemeldinger.

Fikk du solgt noe i New York?

– Ja, jeg fikk solgt et bilde, en stor tegning, sier Hanne Lydia Kristoffersen.

kaja.korsvold@aftenposten.no